

Edwin A. Fleishman

Medalia de aur pentru o viață dedicată aplicării psihologiei

Fundația americană de psihologie recunoaște prin acordarea Medaliei de aur realizările deosebite în câteva domenii ale psihologiei. În anul 2004 Medalia de aur pentru o viață dedicată psihologiei i-a fost acordat lui Edwin A. Fleishman.

Dorothy W. Cantor, președinte al Fundației americane de psihologie a prezentat Premiile Medaliei de aur la cea de-a o sută doisprezecea convenție anuală a Asociației Psihologilor Americani din 31 iulie 2004, la ora 14 p.m. Membrii Comitetului implicat în acordarea premiilor pentru anul 2004 sunt: Dorothy Cantor, președinte; Norman Abeles, secretar; Charles L. McKay, trezorier; Elisabeth R. Straus, vicepreședinte / director executiv; Norman Anderson; Camilla Benbow; Patrick H. DeLeon; Ronald E. Fox; William C. Howell; Steven E. James; Norine G. Johnson; Joseph D. Matarazzo; Martin E. Seligman; Richard M. Suinn; Philip G. Zimbardo.

Citație

„Pentru contribuția sa semnificativă la dezvoltarea psihologiei la nivel teoretic și aplicativ, pe care a susținut-o de-a lungul întregii sale cariere remarcabile. Cercetările sale au avut o influență profundă asupra modului în care înțelegem capacitățile ființei umane, măsurarea acestora, dezvoltarea și aplicarea lor în domeniul muncii. Munca lui a vizat probleme ale societății ce au o largă răspândire, furnizând concepte și metode pentru creșterea generalizării de la contexte de laborator la contexte de teren, realizând o punte între psihologia teoretică și psihologia aplicată. A contribuit la conturarea profesiei noastre prin influența sa ca lider, ca președinte al diviziei a treia a Asociației Psihologilor Americani. Nu în ultimul rând, în calitate de excepțional om de știință, autor prolific, profesor, mentor și practicant a influențat viața a nenumărate persoane.”

Biografia

Edwin A. Fleishman s-a născut în New York la 10 martie 1927. Familia sa s-a mutat mai târziu la Baltimore, unde a urmat cursurile unor școli publice. A primit o bursă la Colegiul „Loyola” din Baltimore, unde a obținut diploma de chimist în anul 1945 la vârsta de 18 ani. La

sfârșitul celui de-al doilea război mondial a activat în cadrul Marinei Statelor Unite în calitate de „consilier pe probleme de demobilizare” pentru personalul aflat la începutul tranziției la viața civilă. A urmat apoi cursurile postuniversitare în cadrul Departamentului de psihologie al Universității Maryland, unde s-a întreținut ca instructor de laborator în cadrul Departamentului de Chimie, cu o bursă de la GI Bill. În 1949 a obținut diploma de master în cadrul departamentului de psihologie, care pune un accent deosebit pe psihologia experimentală, metodele cantitative și cercetarea aplicată.

În 1949 Fleishman s-a căsătorit cu Pauline Utman, licențiată în psihologie la Universitatea Maryland. Ei s-au întâlnit la o prelegere susținută de Walter Van Dyke Bingham. Au doi fii, Jeffrey și Alan, și două nepoate, Sera și Ariana.

În 1949 Fleishman a lucrat pentru câteva luni la Departamentul de Cercetare pentru Personalul Armatei unde a dezvoltat teste pentru variate specialități ocupaționale. Expunerea la un program de cercetare aplicat la scară largă a fundamentat psihologia experimentală și cantitativă, contribuind la întărirea viziunii dezvoltată de Fleishman asupra naturii integrative a psihologiei teoretice și aplicate.

Fleishman s-a mutat la Universitatea de Stat din Ohio, unde și-a obținut doctoratul în 1951. Coordonatorul său a fost Harold E. Burt, care fusese studentul lui Musterberg la Harvard, care la rândul său fusese studentul lui Wilhelm Wundt. Fleishman apreciază ideea că rădăcinile sale în psihologie pot fi regăsite la Wundt! În 1950 a obținut bursa de cercetare International Harvester pentru studiile interdisciplinare în domeniul *leadership*-ului desfășurate în statul Ohio. Cu această bursă a realizat studiile sale considerate acum clasice asupra modului în care „climatului *leadership*-ului” la nivelele superioare ale organizațiilor afectează comportamentul și atitudinile la nivelurile inferioare și cum astfel de climate interacționează cu efectele antrenamentului liderilor. Ei au dezvoltat metode de măsurare a constructelor de apreciere a liderului și structură, care au fost traduse în câteva limbi și sunt încă larg utilizate în prezent.

În 1951 Fleishman a acceptat un post în cadrul Centrului de cercetare în domeniul resurselor umane al Forțelor Aeriene în San Antonio, Texas. A dezvoltat un program ce îmbină metodele corelaționale și experimentale în studiul abilităților perceptiv-motrice ca domeniu al abilităților umane. Taxonomia rezultată reprezintă încă un cadru de referință pentru descrierea diferențelor individuale în performanțele perceptiv-motrice. El a arătat de asemenea cum diferențele individuale la nivelul abilităților ar putea fi exploatate pentru a obține informații cu privire la procesele implicate în învățarea deprinderilor complexe. Această informație a fost utilizată pentru a dezvolta teste pentru selecția piloților și a altor categorii de personal.

În 1956 Forțele Aeriene i-au dat lui Fleishman oportunitatea de a face un tur de șase săptămâni al centrelor de cercetare psihologică din Europa, unde a întâlnit câțiva din psihologii cunoscuți din Europa (de exemplu, Bartlett, Eysenck și Broadbent în Anglia; Michotte și Nuttin în Belgia; Fraise în Franța; de Groot în Elveția; Ekman și Henricson în Suedia). În urma acestei vizite în Europa a fost realizat un raport ce a avut o largă circulație, sprijinind interesul lui Fleishman de a încuraja comunicarea între psihologii din diferite regiuni ale lumii.

În luna ianuarie a anului 1957 Fleishman s-a mutat la Universitatea Yale unde a devenit membru al Departamentului administrației industriale și Departamentului de psihologie. Împreună cu studenții și colegii a realizat studii asupra relației dintre lider și

subordonat, factorii atitudinali și motivaționali în productivitatea muncii de grup, și factorii relaționați cu niveluri ridicate de învățare și retenție a deprinderilor. De asemenea, și-a extins munca într-un nou domeniu al abilităților: stabilirea standardelor de fidelitate și validitate de construct. Examinând practic toate testele existente pentru abilitățile fizice, Fleishman a identificat ce măsoară testele, a specificat testele cele mai relevante pentru fiecare abilitate și a dezvoltat norme naționale și curbele de dezvoltare pentru testele recomandate. Această activitate a culminat cu cartea sa din 1964 *Structura și măsurarea condiției fizice* (cu cuvântul înainte de Stan Musial, pe atunci președintele Consiliului pentru dezvoltarea condiției fizice la tineri).

În 1959 Fleishman a scris împreună cu Robert Gagne o lucrare de introducere în psihologie, intitulată *Psihologia și performanțele umane: O introducere în psihologie*, care surprinde natura integrativă a psihologiei fundamentale și aplicate. În 1961 a fost publicată prima dintre cele trei ediții ale lucrării sale *Studii în psihologia personalului și industrială*. În timpul acestei perioade Fleishman a fost implicat în programul spațial al S.U.A., fiind coautor al unui raport susținut de Departamentul apărării, intitulat „*Ce trebuie făcut în legătură cu omul în spațiul cosmic*”.

În 1960 Fleishman a fost unul dintre cei opt psihologi invitați de Asociația Psihologilor Americani (APA) într-o vizită la institutele psihologice din Uniunea Sovietică pentru a afla mai multe despre statutul psihologiei de acolo. S-a întâlnit cu psihologi cunoscuți cum ar fi Luria, Leontiev, Oshanin și Lomov. A vizitat de asemenea școli și zone industriale. Observațiile sale și ale celorlalți membri ai grupului, care au făcut vizite separate, sunt raportate în cartea *Câteva perspective asupra psihologiei sovietice*, publicată în 1962. În 1962, Fleishman a primit o bursă Guggenheim și o bursă Senior Faculty de la Yale, și a petrecut un an ca profesor invitat la Institutul de tehnologie din Izrael, Haifa.

Din 1963 până în 1975 Fleishman a fost director al Institutelor americane pentru cercetare, în Washington, unde a dezvoltat o organizație incluzând numeroase institute și programe. Studiile realizate aici au inclus cercetări de laborator și de teren în domeniul performanțelor umane, tehnologiei educaționale, comportamentului organizațional și programe internaționale în țările în curs de dezvoltare. Ultimele programe i-au îndreptat

atenția asupra aspectelor legate de colaborarea cu colegii din alte țări și aspectelor interculturale în aplicarea metodelor și modelelor în domeniul psihologiei.

În timpul acestei perioade, Fleishman și colegii săi au dezvoltat un program de cercetare asupra taxonomiilor din psihologie, în special din domeniul performanțelor umane. Ei au examinat și au evaluat modalitățile alternative de descriere a sarcinilor, a dezvoltat taxonomii provizorii, și a evaluat utilitatea lor pentru un număr de scopuri fundamentale și aplicate. O altă contribuție a fost dezvoltarea unor sarcini de laborator reprezentative pentru diferite categorii de performanță și utilizarea acestor sarcini în studii asupra efectelor medicamentelor, zgomotului și a altor variabile independente.

Din 1970 până în 1976, Fleishman a fost editor la *Journal of Applied Psychology*. În 1974, a fost ales președinte al Asociației de psihologie aplicată pentru o perioadă de opt ani și a fost membru al comitetului executiv pentru 24 de ani. A fost responsabil pentru reorganizarea Asociației de psihologie aplicată în divizii reprezentând majoritatea domeniilor de psihologie aplicată. În această perioadă a participat activ la organizarea unor congrese internaționale la Montreal, Edinburgh, Ierusalim, Kyoto, Madrid și San Francisco. Din 1975 până în 1976, Fleishman a fost profesor invitat la Universitatea Irvine din California. În timpul acestui an, Academia Națională de Științe i-a propus să facă parte dintr-un grup operativ reprezentând S.U.A. la Moscova pentru a dezvolta primul program de științe comportamentale cu psihologii de la Academia Sovietică de Științe.

În 1976 Fleishman s-a reîntors la Washington, ca președinte fondator al Advanced Research Resources Organization, implicată în cercetarea performanțelor umane, eficienței organizaționale și dezvoltării resurselor umane. Conceptele taxonomice dezvoltate anterior au fost transpuse într-o metodă de determinare a solicitărilor postului, numită acum *Fleishman Job Analysis Survey* (F-JAS). El și colegii săi au extins de asemenea taxonomia la aria dimensiunilor echipei (vezi Fleishman & Zaccaro, 1992). În timpul acestei perioade au fost publicată lucrarea *Taxonomiile performanței umane: Descrierea sarcinilor umane* (Fleishman & Quaintance, 1984) și setul de trei volume intitulat *Performanțele umane și productivitatea* (volumul 1: Evaluarea capacităților umane, realizat în colaborare cu Marvin Dunnette;

volumul 2: Procesarea informațiilor și luarea deciziilor, cu William Howell, și volumul 3: stres și eficiența performanțelor, cu Earl Alluisi).

În 1985 Societatea Japoneză pentru Progres în Știință l-a invitat pe Fleishman să țină timp de câteva luni prelegeri la universități și centre de cercetare din Japonia. În 1993 a fost profesor invitat la Universitatea din Hong Kong. A fost invitat să țină discursuri la trei conferințe ale NATO asupra planificării și utilizării forței de muncă, ținute la Londra (1967), Lisabona (1973) și Paris (1994). A participat frecvent la congrese internaționale și a fost invitat să țină prelegeri la mai mult de 25 de universități diferite și centre de cercetare din întreaga lume.

În 1986 i s-a acordat titlul de „Distinguished University Professor” la Facultatea de Psihologie din cadrul Universității George Mason, unde a fondat Centrul de Studii Comportamentale și Cognitive. Aici a colaborat cu studenți și cu facultatea în studii asupra performanțelor umane și *leadership* -ului. În prezent Fleishman este consultant la numeroase organizații, recent a completat două capitole pentru noua *Enciclopedie a evaluării psihologice* (Fleishman, 2003) și este în continuare editor pentru „Series in Applied Psychology” pe care a fondat-o pentru Lawrence Erlbaum Associates. La retragerea sa, Universitatea a stabilit acordarea anuală a Premiului Edwin A. Fleishman pentru Disertații pentru cea mai bună lucrare de psihologie experimentală aplicată a unui doctorand.

Fleishman este autorul a peste de 300 de articole, capitole de cărți și rapoarte tehnice, și pe lângă cărțile deja menționate, a fost coautor la cărțile *Leadership și supervizare în industrie* (1955), *Dezvoltări actuale în studiul leadership-ului* (1973), *Abilitățile umane* (1992) și mai recent *Un sistem informațional în domeniul ocupațional pentru secolul al XXI-lea: Dezvoltarea O*NET-ului* (1999).

Fleishman s-a implicat în Comitetul de Planificare și Reglementare al Asociației Psihologilor Americani, Consiliul editorilor, Comitetul de Relații Internaționale în Psihologie, Comitetul Științific de Premieră și a fost președinte al Comitetului de Testare și Evaluare Psihologică al APA. A fost ales președinte la trei divizii ale APA: Evaluare, măsurare și statistică (Divizia 5), Societatea pentru psihologie industrială și organizațională (Divizia 14) și Psihologie experimentală aplicată și psihologie inginerească (Divizia 21). A fost consultant la Departamentul de stat al

S.U.A., Departamentul de justiție, Departamentul de muncă, Administrația securității sociale, Consiliul prezidențial pentru dezvoltarea condiției fizice la tineri, Biroul secretarului apărării, Biroul general de medicină militară și la numeroase organizații industriale.

Distincțiile primite includ Premiul Franklin Taylor acordat de Societatea de psihologie inginerească (1974), premiul acordat de APA pentru Aplicații în domeniul psihologiei (1980), respectiv pentru Promovarea psihologiei la nivel internațional (1999), un doctorat onorific din partea Universității din Edinburgh (1982), Premiul pentru activitate profesională remarcabilă (1983) și Premiul Scott Myers (1998, 2002) acordate de Societatea de Psihologie Industrială și Organizațională, primul Premiu pentru psihologi recunoscuți la nivel internațional al Diviziei de Psihologie Internațională din cadrul APA și Premiul James McKeen Cattell acordat de Societatea Americană de Psihologie (1993).

Bibliografie selectivă

- Fleishman, E. A. (1953). Leadership climate, human relations training, and supervisory behavior. *Personnel Psychology, 6*, 205–222.
- Fleishman, E. A. (1954). Dimensional analysis of psychomotor abilities. *Journal of Experimental Psychology, 48*, 263–272.
- Fleishman, E. A. (1957). A comparative study of aptitude patterns in unskilled and skilled psychomotor performances. *Journal of Applied Psychology, 41*, 263–272.
- Fleishman, E. A. (1960). Psychomotor tests in drug research. In J. G. Miller & L. Uhr (Eds.), *Drugs and behavior* (pp. 273–296). New York: Wiley.
- Fleishman, E. A. (1965). Attitude versus skill factors in work group productivity. *Personnel Psychology, 18*, 253–266.
- Fleishman, E. A. (1967). Performance assessment based on an empirically derived taxonomy. *Human Factors, 9*, 349–366.
- Fleishman, E. A. (1972). On the relation between abilities, learning, and human performance. *American Psychologist, 27*, 1017–1032.
- Fleishman, E. A. (1975). Toward a taxonomy of human performance. *American Psychologist, 30*, 1127–1149.
- Fleishman, E. A. (1978). Relating individual differences to the dimensions of human tasks. *Ergonomics, 21*, 1007–1019.
- Fleishman, E. A. (1982). Systems for describing human tasks. *American Psychologist, 37*, 821–834.
- Fleishman, E. A. (1988). Some new frontiers in personnel selection research. *Personnel Psychology, 41*, 679–701.
- Fleishman, E. A. (1999). Applied psychology: An international journey. *American Psychologist, 54*, 1008–1016.
- Fleishman, E. A. (2003). Cognitive abilities in work and organizational settings (pp. 228–233). In R. F. Ballesteros (Ed.), *Encyclopedia of psychological assessment* (Vol. 1). London: Sage.
- Fleishman, E. A., Costanza, D. P., & Marshall-Meis, J. C. (1999). Abilities. In N. G. Peterson, M. D. Mumford, W. C. Borman, P. R. Jeanneret, & E. A. Fleishman (Eds.), *An occupational information system for the 21st century: The development of O*NET* (pp. 175–196). Washington, DC: American Psychological Association.
- Fleishman, E. A., & Ellison, G. D. (1969). Prediction of transfer and other learning phenomena from ability and personality measures. *Journal of Educational Psychology, 60*, 300–314.
- Fleishman, E. A., Mumford, M. D., Zaccaro, S. J., Levin, K., Korotkin, A. L., & Hein, M. (1991). Taxonomic efforts in the description of leader behavior: A synthesis and cognitive interpretation. *Leadership Quarterly, 2*, 245–287.
- Fleishman, E. A., & Parker, J. F. (1962). Factors in the retention and relearning of perceptual-motor skills. *Journal of Experimental Psychology, 64*, 215–226.
- Fleishman, E. A., & Quaintance, M. K. (1984). *Taxonomies of human performance: The description of human tasks*. Orlando, FL: Academic Press.
- Fleishman, E. A., & Reilly, M. E. (1992). *Handbook of human abilities: Definitions, measurements, and task requirements*. Potomac, MD: Management Research Institute.
- Fleishman, E. A., & Zaccaro, S. J. (1992). Toward a taxonomy of team performance functions. In R. W. Swezey & E. Salas (Eds.), *Teams: Their training and performance* (pp. 36–56). Norwood, NJ: Ablex.